

Ny lag om medling i vissa upphovsrättstvister och förenklingar i upphovsrättslagen

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ny lag om medling i vissa upphovsrättstvister och förenklingar i upphovsrättslagen. Förslaget innebär att den nuvarande lagen om medling i vissa upphovsrättstvister ersätts av en ny lag med syfte att öka rättssäkerheten och förutsebarheten i samband med medling. Vidare flyttas handläggningen av ärenden enligt lagen från regeringen till patent- och marknadsdomstolarna. Ändringarna i upphovsrättslagen innebär bl.a. att kravet på tillstånd från regeringen att förfoga över ett verk med stöd av en inskränkning i ensamrätten tas bort.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

Behandlade förslag

Proposition 2016/17:119 Ny lag om medling i vissa upphovsrättstvister och förenklingar i upphovsrättslagen.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Ny lag om medling i vissa upphovsrättstvister och förenklingar i upphovsrättslagen.....	5
Propositionen	5
Utskottets ställningstagande.....	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ny lag om medling i vissa upphovsrättstvister och förenklingar i upphovsrättslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om medling i vissa upphovsrättstvister,
 2. lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk med den ändringen att lagförslaget rubrik ska lyda "Förslag till lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk",
 3. lag om ändring i lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar.
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:119 punkterna 1–3.

Stockholm den 6 april 2017

På näringsutskottets vägnar

Jennie Nilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jennie Nilsson (S), Lars Hjalmered (M), Hans Rothenberg (M), Josef Fransson (SD), Hanif Bali (M), Per-Arne Håkansson (S), Helena Lindahl (C), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Anna Wallén (S), Mattias Bäckström Johansson (SD), Penilla Gunther (KD), Mattias Jonsson (S), Anna-Caren Säterberg (S), Hanna Westerén (S), Jonas Eriksson (MP), Maria Weimer (L) och Håkan Svenneling (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2016/17:119 Ny lag om medling i vissa upphovsrättstvister och förenklingar i upphovsrättslagen. Inga motioner har väckts med anledning av propositionen. I bilaga 1 finns regeringens förslag till riksdagsbeslut och i bilaga 2 återfinns regeringens lagförslag.

Bakgrund

Utredningen om vissa upphovsrätts- och bolagsrättsärenden överlämnade i februari 2013 betänkandet Tillstånd och medling (SOU 2013:4). I propositionen Förenklingar i aktiebolagslagen (prop. 2013/14:86) behandlade regeringen de förslag som gällde associationsrättsliga ärenden. I propositionen Ny lag om medling i vissa upphovsrättstvister och förenklingar i upphovsrättslagen (prop. 2016/17:119) behandlas de kvarvarande förslagen som avser frågor om upphovsrättsliga ärenden.

Regeringen beslutade den 12 januari 2017 att begära in Lagrådets yttrande över lagförslag som överensstämmer med lagförslagen i den sistnämnda propositionen. Lagrådet hade ingenting att invända mot förslagen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ny lag om medling i vissa upphovsrättstvister och förenklingar i upphovsrättslagen. Enligt förslaget ersätts den nuvarande lagen (1980:612) om medling i vissa upphovsrättstvister av en ny lag med samma namn. Den nya medlingslagen syftar till att öka rättssäkerheten och förutsebarheten i samband med medling. Handläggningen av ärenden enligt lagen föreslås flyttas från regeringen till patent- och marknadsdomstolarna.

I propositionen föreslås vidare att det inte längre ska ställas något krav på särskilt tillstånd från regeringen för att vissa arkiv och bibliotek ska ha rätt att kopiera verk för att bevara dem. Bibliotek och sådana organisationer som arbetar för delaktighet för personer med funktionsnedsättning ska heller inte behöva särskilt tillstånd från regeringen för att bl.a. få göra talböcker till förmån för personer med funktionsnedsättning.

Den nya medlingslagen, ändringarna i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk och ändringarna i lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

Utskottets överväganden

Ny lag om medling i vissa upphovsrättstvister och förenklingar i upphovsrättslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ny lag om medling i vissa upphovsrättstvister och de föreslagna ändringarna dels i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, dels i lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar.

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att den nuvarande lagen om medling i vissa upphovsrättstvister ersätts av en ny lag. Regeringen föreslår både sakliga ändringar och strukturella ändringar för att lagen ska bli tydligare och lättare att tillämpa. Ändringarna bedöms vara så stora att den nuvarande lagen bör ersättas med en ny lag.

Den nya lagens tillämpningsområde föreslås vara detsamma som den nuvarande lagens, men handläggningen av ärenden om medling föreslås flyttas från regeringen till patent- och marknadsdomstolarna. Vid handläggning föreslås lagen om domstolsärenden vara tillämplig. I den nya lagen föreslår regeringen att det införs bestämmelser om medlingsförfarandets längd. Vidare föreslås vissa förtydliganden i förhållande till den nuvarande lagen, bl.a. när det gäller förutsättningarna för medling, utseende av medlare och när medlingen ska anses avslutad. Dessutom föreslås att flera bestämmelser överförs i sak oförändrade till den nya lagen. Det gäller t.ex. bestämmelserna om att avtal under vissa förutsättningar ska fortsätta att tillämpas efter det att avtalstiden har gått ut och om att medlaren har tystnadsplikt.

Regeringen föreslår vidare att det inte längre ska finnas något krav på att vissa arkiv och bibliotek ska ha regeringens tillstånd för att framställa exemplar med stöd av 16 § upphovsrättslagen. Rätten för sådana arkiv och bibliotek att enligt bestämmelsen framställa exemplar av verk föreslås dock begränsas till sådan framställning som sker för att bevara verket. Bara sådana bibliotek som är tillgängliga för allmänheten föreslås omfattas av rätten att framställa exemplar av verk för bevarandeändamål. Vidare föreslås att möjligheten att träffa avtal med avtalslicensverkan om framställning av verk som ingår i de egna samlingarna och tillgänggörande av offentliggjorda sådana verk ska gälla för samtliga arkiv och bibliotek.

Regeringen föreslår även att det nuvarande kravet på att bibliotek och organisationer ska ha regeringens tillstånd för att framställa, sprida och överföra exemplar av verk till personer med funktionsnedsättning ska tas bort.

Vidare föreslår regeringen att de organisationer som ska få förfoga över verk på detta sätt ska vara organisationer som arbetar för delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Enligt regeringens förslag ska den nya medlingslagen och ändringarna dels i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, dels i lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar träda i kraft den 1 juli 2017. Bestämmelserna i 1980 års lag om medling i vissa upphovsrättstvister föreslås dock fortfarande gälla för ärenden hos regeringen som har inletts före ikraftträdandet och för medlingsförfaranden som pågår vid ikraftträdandet. Vidare föreslås att regeringens beslut om tillstånd enligt upphovsrättslagen fortfarande ska gälla.

Regeringen bedömer att de föreslagna ändringarna innebär en viss rationalisering av regeringens verksamhet. Ändringarna medför något minskade kostnader för Regeringskansliet och något ökade kostnader för domstolarna. Kostnaderna bedöms rymmas inom budgetramen. I övrigt medför förslagen inte några ökade kostnader för det allmänna eller för enskilda.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen bör anta de framlagda lagförslagen av de skäl som angetts i propositionen. Riksdagen bör således bifalla propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2016/17:119 Ny lag om medling i vissa upphovsrättstvister och förenklingar i upphovsrättslagen:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om medling i vissa upphovsrättstvister.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om medling i vissa upphovsrättstvister

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller när det uppkommer en tvist om ingåendet av ett avtal som är en förutsättning för avtalslicens enligt 42 b, 42 c, 42 d, 42 e eller 42 g § eller, när det gäller vidareändring genom kabel, 42 f § lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.

Lagen gäller också vid motsvarande tvister som kan uppkomma till följd av hänvisningarna till 42 b–42 g §§ i 45, 46, 48, 49 och 49 a §§ lagen om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.

Lagen gäller dessutom vid motsvarande tvister som kan uppkomma när avtal om exemplarframställning ska ingås med svenska radio- eller tv-företag eller när avtal om vidareändring genom kabel ska ingås med radio- eller tv-företag som verkställer utsändningar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

2 § Denna lag ska inte tillämpas om parterna har avtalat att medling inte ska äga rum.

Ansökan om medling

3 § Om förhandlingar i fråga om ett avtal som avses i 1 § inte leder till att parterna ingår något avtal, får vardera parten ansöka om medling.

Även den som har begärt förhandling i fråga om ett sådant avtal men fått sin begäran avvisad får ansöka om medling, under förutsättning att denne kan vara part i avtalet.

4 § En ansökan om medling ska göras hos Patent- och marknadsdomstolen.

Ansökan ska ha kommit in inom två veckor från den dag då någon av parterna har förklarat att ytterligare förhandlingar inte är meningsfulla eller en begäran om förhandlingar har avvisats. Om ett sådant besked har lämnats skriftligen, räknas tiden från det att mottagaren fick del av beskedet.

¹ Jfr rådets direktiv 93/83/EEG av den 27 september 1993 om samordning av vissa bestämmelser om upphovsrätt och närstående rättigheter avseende satellitsändningar och vidareändring via kabel, i den ursprungliga lydelsen.

Beslut om medling

5 § Domstolen ska besluta om medling, om

1. ansökan gäller en sådan tvist som anges i 1 §,
2. det är en sådan situation som avses i 3 §,
3. ansökan görs inom den tid som anges i 4 § andra stycket, och
4. det inte finns annan särskild anledning att avslå ansökan.

Även om ansökan görs efter den tid som anges i 4 § andra stycket, får domstolen besluta om medling, under förutsättning att övriga villkor är uppfyllda och att inte motparten gör en invändning om att ansökan inte har gjorts inom föreskriven tid.

När domstolen beslutar om medling ska den utse en medlare. Den som utses till medlare ska vara opartisk och i övrigt lämplig för uppdraget. Innan domstolen utser en medlare ska parterna ha fått tillfälle att yttra sig.

Domstolen ska ange inom vilken tid medlingen senast ska vara avslutad.

6 § Efter ansökan från någon av parterna får domstolen förlänga tiden för pågående medling, om det finns särskilda skäl för det.

7 § Vid domstolens handläggning av ärenden om ansökan om medling och förlängd tid för pågående medling ska i övrigt lagen (1996:242) om domstolsärenden tillämpas.

Medlingsförfarandet

8 § Medlaren beslutar om förfarandet.

Medlaren ska utföra uppdraget opartiskt, ändamålsenligt och snabbt.

Medlingens avslutande

9 § Medlingen ska anses avslutad när parterna kommer överens om ett avtal. Om parterna inte kommer överens om ett avtal, ska medlingen anses avslutad när den tidsfrist som domstolen bestämt för medlingen gått ut. Medlingen ska också anses avslutad om medlaren beslutar att medlingen ska avbrytas.

10 § Om någon av parterna ansöker om förlängd tid för pågående medling och den tidsfrist som domstolen tidigare har bestämt för medlingen går ut under domstolens handläggning, ska medlingen inte anses avslutad på den grunden att tidsfristen gått ut.

Om domstolen avslår en ansökan om förlängd tid för pågående medling och den tidsfrist som domstolen tidigare har bestämt för medlingen går ut innan domstolens beslut får laga kraft, ska medlingen anses avslutad när domstolens beslut får laga kraft. Detta gäller dock inte om medlingen ska anses avslutad för att parterna kommer överens om ett avtal eller medlaren beslutar att medlingen ska avbrytas.

11 § Vid tvist om vidareändring genom kabel ska ett av medlaren framlagt förslag anses antaget, om ingen av parterna invänder mot det inom tre månader från den dag då parten fick del av förslaget.

12 § Om medlingen avslutas utan att parterna kommer överens, kan medlaren föreslå att tvisten ska avgöras genom skiljeförfarande. Medlaren kan också medverka vid utseende av skiljemän.

Tidsbegränsade avtals fortsatta tillämpning

13 § Om det finns ett avtal mellan parterna och en part före avtalstidens slut begär förhandlingar om ett nytt sådant avtal, ska det då gällande avtalet fortsätta att tillämpas även efter det att avtalstiden har gått ut, dock längst till de tidpunkter som anges i andra och tredje styckena.

Om en part ansöker om medling inom den tid som anges i 4 § andra stycket och domstolen beslutar om medling, ska avtalet tillämpas till dess två veckor har gått efter det att medlingen ska anses avslutad. Om domstolen avslår ansökan, ska avtalet tillämpas till dess två veckor har gått efter dagen för domstolens beslut.

Om begäran om förhandlingar har avvisats eller någon av parterna har förklarat att ytterligare förhandlingar inte är meningsfulla och inte någon av parterna ansöker om medling inom den tid som anges i 4 § andra stycket, ska avtalet tillämpas till dess att den tiden har gått ut.

14 § Bestämmelserna i 13 § tillämpas inte om parterna har avtalat något annat.

Tystnadsplikt för medlare

15 § Medlaren får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon har fått kännedom om i samband med medling.

Ersättning till medlare

16 § Medlaren har rätt till skälig ersättning för arbete och utlägg.

Om inte annat har avtalats, ska ersättningen betalas av den part som har ansökt om medlingen eller, om flera parter har ansökt om medlingen, av dessa parter med lika delar.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Genom lagen upphävs lagen (1980:612) om medling i vissa upphovsrättstvister.

3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för ärenden hos regeringen som har inletts före ikraftträdandet. Den upphävda lagen gäller även för medlingsförfaranden som pågår vid ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till konstnärliga och litterära verk

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk att 16, 17, 21 och 42 d §§ och rubrikerna närmast före 16, 17 och 42 d §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Framställning och spridning av exemplar inom vissa arkiv och bibliotek

De arkiv och bibliotek som avses i tredje och fjärde styckena har rätt att framställa exemplar av verk, dock inte datorprogram,

1. för bevarande-, kompletterings- eller forskningsändamål,
2. för att tillgodose lånesökandes önskemål om enskilda artiklar eller korta avsnitt eller om material som av säkerhetsskäl inte bör lämnas ut i original, eller
3. för användning i läsapparater.

Exemplar som framställs på papper med stöd av första stycket 2 får spridas till lånesökande.

Rätt till exemplarframställning och spridning enligt denna paragraf har

1. de statliga och kommunala arkivmyndigheterna,
2. de vetenskapliga bibliotek och fackbibliotek som drivs av det allmänna, och
3. folkbiblioteken.

Regeringen får i enskilda fall besluta att vissa andra arkiv och bibliotek än de som anges i tredje stycket ska ha rätt till exemplarframställning enligt denna paragraf.

Föreslagen lydelse

Framställning och spridning av exemplar inom arkiv och bibliotek¹

16 §²

De statliga och kommunala arkivmyndigheterna, de vetenskapliga bibliotek och fackbibliotek som drivs av det allmänna och folkbiblioteken har rätt att framställa exemplar av verk, dock inte datorprogram,

Andra arkiv har rätt att framställa exemplar av verk, dock inte datorprogram, för bevarandeändamål. Detsamma gäller andra bibliotek som är tillgängliga för allmänheten.

¹ Senaste lydelse 2005:359.

² Senaste lydelse 2013:691.

Framställning av exemplar m.m. till personer med *funktionshinder*

Var och en får på annat sätt än genom ljudupptagning framställa sådana exemplar av offentliggjorda litterära och musikaliska verk samt av offentliggjorda alster av bildkonst, som personer med *funktionshinder* behöver för att kunna ta del av verken. Exemplaren får också spridas till dessa personer.

De bibliotek och organisationer som *regeringen beslutar i enskilda fall* får även

1. överföra exemplar av de verk som avses i första stycket till personer med *funktionshinder* som behöver exemplaren för att kunna ta del av verken,

2. genom ljudupptagning framställa sådana exemplar av offentliggjorda litterära verk som personer med *funktionshinder* behöver för att kunna ta del av verken, samt sprida och överföra ljudupptagningarna till dessa personer, och

3. framställa sådana exemplar av verk som sänds ut i ljudradio eller television och av filmverk som döva eller *hörselskadade* behöver för att kunna ta del av verken, samt sprida och överföra exemplar av verken till dessa personer.

Framställning av exemplar, spridning av exemplar och överföring till allmänheten av exemplar med stöd av denna paragraf får inte ske i förvärvssyfte. Exemplaren får inte heller användas för andra ändamål än som avses i paragrafen.

När bibliotek och organisationer

Framställning av exemplar m.m. till personer med *funktionsnedsättning*³

17 §⁴

Var och en får på annat sätt än genom ljudupptagning framställa sådana exemplar av offentliggjorda litterära och musikaliska verk samt av offentliggjorda alster av bildkonst, som personer med *funktionsnedsättning* behöver för att kunna ta del av verken. Exemplaren får också spridas till dessa personer.

Bibliotek och *sådana* organisationer som *arbetar för delaktighet för personer med funktionsnedsättning* får även

1. överföra exemplar av de verk som avses i första stycket till personer med *funktionsnedsättning* som behöver exemplaren för att kunna ta del av verken,

2. genom ljudupptagning framställa sådana exemplar av offentliggjorda litterära verk som personer med *funktionsnedsättning* behöver för att kunna ta del av verken, samt sprida och överföra ljudupptagningarna till dessa personer, och

3. framställa sådana exemplar av verk som sänds ut i ljudradio eller television och av filmverk som *personer som är döva eller har en hörselnedsättning* behöver för att kunna ta del av verken, samt sprida och överföra exemplar av verken till dessa personer.

När bibliotek och organisationer

³ Senaste lydelse 2005:359.

⁴ Senaste lydelse 2005:359.

sprider exemplar eller överför exemplar av verk till personer med *funktionshinder* på ett sådant sätt att dessa personer får behålla ett exemplar av verket, har upphovsmannen rätt till ersättning. Detsamma gäller om någon med stöd av första stycket andra meningen överlåter fler än några få exemplar till personer med *funktionshinder*.

sprider exemplar eller överför exemplar av verk till personer med *funktionsnedsättning* på ett sådant sätt att dessa personer får behålla ett exemplar av verket, har upphovsmannen rätt till ersättning. Detsamma gäller om någon med stöd av första stycket andra meningen överlåter fler än några få exemplar till personer med *funktionsnedsättning*.

21 §⁵

Var och en får, med undantag för filmverk och sceniska verk, framföra offentligtgjorda verk offentligt

1. vid tillfällen där framförandet av sådana verk inte är det huvudsakliga, tillträdet är avgiftsfritt och anordnandet sker utan förvärvssyfte samt

2. vid undervisning eller gudstjänst.

Riksdagen samt statliga och kommunala myndigheter får i fall som avses i första stycket 1 även framföra offentligtgjorda filmverk och sceniska verk. Verken får framföras endast genom en uppkoppling till ett externt nätverk som tillhandahålls i syfte att tillgodose ett allmänt informationsintresse och, beträffande arkiv och bibliotek som avses i 16 § *tredje* stycket, genom ett tekniskt hjälpmedel avsett för enstaka besökare i syfte att tillgängliggöra verk som ingår i de egna samlingarna. Framförandet får ske endast i riksdagens eller myndigheternas egna lokaler.

Första stycket 2 ger inte rätt att i förvärvssyfte framföra samman-

Riksdagen samt statliga och kommunala myndigheter får i fall som avses i första stycket 1 även framföra offentligtgjorda filmverk och sceniska verk. Verken får framföras endast genom en uppkoppling till ett externt nätverk som tillhandahålls i syfte att tillgodose ett allmänt informationsintresse och, beträffande arkiv och bibliotek som avses i 16 § *första* stycket, genom ett tekniskt hjälpmedel avsett för enstaka besökare i syfte att tillgängliggöra verk som ingår i de egna samlingarna. Framförandet får ske endast i riksdagens eller myndigheternas egna lokaler.

⁵ Senaste lydelse 2013:691.

Avtalslicens för vissa arkiv och bibliotek**Avtalslicens för arkiv och bibliotek⁶**42 d §⁷

De arkiv och bibliotek som avses i 16 § tredje och fjärde styckena får framställa exemplar av verk som ingår i de egna samlingarna och tillgängliggöra offentliggjorda sådana verk för allmänheten, om avtalslicens gäller enligt 42 a §.

Arkiv och bibliotek får framställa exemplar av verk som ingår i de egna samlingarna och tillgängliggöra offentliggjorda sådana verk för allmänheten, om avtalslicens gäller enligt 42 a §.

Första stycket gäller inte, om upphovsmannen hos någon av de avtalslutande parterna har meddelat förbud mot exemplarframställningen eller tillgängliggörandet, eller om det av andra skäl finns särskild anledning att anta att upphovsmannen motsätter sig förfogandet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Tillstånd som har beslutats med stöd av 16 och 17 §§ i den äldre lydelsen gäller fortfarande.

⁶ Senaste lydelse 2013:691.

⁷ Senaste lydelse 2013:691.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 4 § lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §¹

Patent- och marknadsdomstolen handlägger mål och ärenden enligt det som föreskrivs i

1. lagen (1949:345) om rätten till arbetstagares uppfinningar, patentlagen (1967:837), lagen (1971:1078) om försvarsuppfinningar, lagen (1978:152) om svensk domstols behörighet i vissa mål på patenträttens område m.m. och växtförädlarrättslagen (1997:306),

2. lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, mönsterskyddslagen (1970:485), firmalagen (1974:156), lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster för halvledarprodukter och varumärkeslagen (2010:1877),

3. konkurrenslagen (2008:579), marknadsföringslagen (2008:486), lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare, lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, lagen (2000:1175) om talerätt för vissa utländska konsumentmyndigheter och konsumentorganisationer, försäkringsavtalslagen (2005:104), lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m., lagen (2006:484) om franchisegivares informationsskyldighet, lagen (2010:510) om lufttransporter, lagen (2010:1350) om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden, lagen (2014:836) om näringsförbud, lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser

2. lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, mönsterskyddslagen (1970:485), firmalagen (1974:156), lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster för halvledarprodukter, varumärkeslagen (2010:1877) och lagen (2017:000) om medling i vissa upphovsrättstvister,

3. konkurrenslagen (2008:579), marknadsföringslagen (2008:486), lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare, lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, lagen (2000:1175) om talerätt för vissa utländska konsumentmyndigheter och konsumentorganisationer, försäkringsavtalslagen (2005:104), lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m., lagen (2006:484) om franchisegivares informationsskyldighet, lagen (2010:510) om lufttransporter, lagen (2010:1350) om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden, lagen (2014:836) om näringsförbud, lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser

¹ Senaste lydelse 2016:980.

till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar, *lagen (2016:977) om kollektiv förvaltning av upphovsrätt och konkurrensskadelagen (2016:964)*, och

4. annan lag.

till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar, *konkurrensskadelagen (2016:964) och lagen (2016:977) om kollektiv förvaltning av upphovsrätt*, och

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.